

I. Gorenjska proga.

Iz Ljubljane poviša se voznina sledeče:

do	I. razred	II. razred	III. razred
	za vinarjev		
Vižmarij	14	4	4
Medvod in Škofje Loke .	16	8	8
Kranja	20	12	14
Sv. Jošta in Podnarta . .	34	16	8
Otoč in Radovljice . . .	37	19	11
Lesec in Žirovnice . . .	50	24	16
Javornika, Jesenic in Hrušice	53	27	21
Dovjega	58	42	26
Kranjske gore	71	45	19
Rateč	74	50	24
Trbiža	80	55	29

II. Kamniška proga.

V II. in III. razredu poviša se voznina do Tavčarjevega dvora in Černuč za 4 vin.; do Trzina, Domžal, Jarš in do Homca za 8 vin.; do Kamnika v II. razredu za 12 vin. in v III. razredu za 14 vin.

Prvi razred na tej progi ne vozi.

III. Dolenjske proge.

Neizpremenjena ostane voznina za vožnjo med južnim in dolenskim kolodvorom, z južnega kolodvora za III. razred in z dolenskega kolodvora za II. in III. razred v Laverco.

Drugače se pa voznina zviša sledeče:

a) z južnega kolodvora za II. razred:

8 vin. do Škofljice in Grosupljega;

10 vin. do Laverce;

12 vin. do Šmarja, Žalne, Zatičine, Velike Loke in do Predol;

14 vin. do Velikih Lašč;

16 vin. do Rodohove vasi;

18 vin. do Višnje gore, Št. Vida, Trebnjega in Čušperka;

20 vin. do Št. Lovrenca, Dobropolj in Orteneka;

24 vin. do Ponikev in Mirne peči;

28 vin. do Ribnice;

32 vin. do Stare cerkve;

34 vin. do Rudolfovega in Kočevja;

36 vin. do Straže.

b) z južnega kolodvora za III. razred:

4 vin. do Škofljice, Grosupljega, Višnje gore in do Čušperka;

6 vin. do Šmarij, Žalne, Zatičine in Predol;

8 vin. do Rodohove vasi;

10 vin. do Št. Lovrenca, Velike Loke, Dobropolj in do Stare cerkve;

12 vin. do Trebnjega, Mirne peči, Rudolfovega, Velikih Lašč in Kočevja;

14 vin. do Št. Vida, Orteneka in Ribnice;

16 vin. do Ponikev;

18 vin. do Straže.

c) z dolenskega kolodvora za II. razred:

2 vin. do Škofljice;

6 vin. do Šmarij in Predol;

8 vin. do Grosupljega;

10 vin. do Dobropolj;

12 vin. do Žalne, Višnje gore, Zatičine in do Čušperka;

16 vin. do Rodohove vasi;

18 vin. do Št. Vida, Ponikev, Velikih Lašč in do Ribnice;

20 vin. do Št. Lovrenca in Orteneka;

22 vin. do Velike Loke in Trebnjega;

24 vin. do Rudolfovega;

26 vin. do Stare cerkve;

28 vin. do Mirne peči in Kočevja;

30 vin. do Straže.

d) z dolenskega kolodvora za III. razred:

4 vin. do Dobropolj;

6 vin. do Škofljice, Višnje gore, Velike Loke in do Čušperka;

8 vin. do Šmarja, Grosupljega, Žalne, Št. Vida, Ponikev in Predol;

10 vin. do Zatičine, Trebnjega in Orteneka;

12 vin. do Rodohove vasi, do Ribnice in Stare cerkve;

14 vin. do Št. Lovrenca, Mirne peči, Velikih Lašč in Kočevja;

16 vin. do Rudolfovega;

20 vin. do Straže.

Prvi razred na dolenskih železnicah ne vozi.

Vozni listki za vožnjo tja in nazaj na dolenskih progah še ostanejo, samo da se tudi pri teh voznina poviša po ravno navedeni meri.

Občinstvo, potujoče veliko po železnicah, bode novo davčno breme že čutilo. Ugodnega ima novi osobni tarif le to na sebi, da so sploh vse vozne cene okrogle in da ne bode treba pri blagajnah na kolodvorih — več vinarjev.

Obdelovanje krompirja.

Obdelovanje krompirjevega zelišča med rastjo ima namen ustvariti kar najbolj mogoče ugodne pogoje za njihov rok. V ta namen služi v prvi vrsti

primerno obdelovanje zemlje, da morejo zrak, vlaga in toplota zraven. To pospešuje spreminjanje surove rastlinske hrane v lahko sprejemljive snovi in pospešuje rastlinsko rast. Ob enem se ima z obdelovanjem zemlje uničiti plevel, da je njiva kolikor moč očiščena za naslednji sadež.

Ako hočemo, da bomo imeli pri obdelovanju zemlje zaželeni uspeh, tedaj je treba delo opraviti o pravem času in namenu primerno. Delo se mora pričeti, še predno je zemlja preveč trda in s plevelom zaraščena. Plevel se da brez dvojbe najbolje zatirati, dokler so rastline še majhne in se korenine še niso dosti razvile. Za to govori tudi okolnost, da plevel, dokler je še mlad ne napravi mnogo škode, dočim pozneje ukrade kulturnim rastlinam mnogo prostora, hrane in svetlobe. Čim prej se torej plevel zatara, toliko bolje.

Prvo obdelovanje krompirjeve njive se vrši z brano. To naj se zgodi, kakor hitro krompirjeve rastlinice pokukajo iz zemlje. Brananje ima namen, da zemeljsko skorjo na površju zrahlja, to je skorjo, ki se je napravila, zdrobi, da imajo zračevine prost vstop do zemlje. Ob enem brana mori marsikak mlad plevel, ki je ravno dobro vskalil. Pri tem dobi zemlja neko fino drobnost, ki olajša vsa poznejša dela. Najbolje je rabiti take brane, ki zemljo dobro razdrobijo, ki imajo torej zobe tesno drugi pri drugem in pri katerih ima vsak zob svojo brazdico.

Večkrat se zgodi, da ostanejo tudi po vlačanju na težki, zvezni zemlji še vedno velike kepe. Za tak slučaj se priporoča, iti enkrat čez njivo z obročastim valjarjem. Ni se treba bati, da bi ensamkratno valjanje zemljo preveč strdilo, ker se s tem samo gorenja plast nekoliko sprime, spodnja prst pa ohrani svojo prejšnjo rahlost.

Zelo važno delo je okopavanje krompirja. To ima namen, zemljo prav temeljito zrahljati in plevel energično zatreti. Okopavati se ne sme preje, dokler niso rastline toliko dorasle, da se vrste določno pokažejo. Tudi mora biti zemlja toliko suha, da se drobi. V mokrem ne smemo okopavati. Okopavanje je treba tudi tedaj opustiti, kadar bi imeli poškodovati listje.

Okopavamo ali z motiko ali s konjskim okopalnikom. Najbolje se opravi še z motiko v roki, ker moremo ž njo prav tesno do grmov in okoli njih vse okopati in odstraniti plevel. Konjski okopalnik pa mora, da se rastline ne poškodujejo, ostanati vedno nekoliko oddaljen od njih. Tudi se da konjski okopalnik v vrstah rabiti samo tedaj, ako smo vže pri sajenju krompirja na to mislili.

Ako vprašamo, je li primerno krompir osipovati, bomo v največ slučajih odgovorili z „da“. Na vseh zemljah, ki imajo spodaj neprodarno plast, na glini, ilovici in drugih fino zrnastih zemljah, kakor tudi na takih, ki po deževju rade napravijo trdo skorjo, ni osipovanje samo priporočati, ampak je naravnost po-

trebno, ker se taka tla prerada zapro, vsled tega zamaše pristop zraku in rasti znatno škodujejo.

Le na popolnoma lahki, propustni zemlji, ki nima nobenega nagnenja, delati skorjo, more biti bolj pametno, ako se ne osipava. A treba je že pri saditvi ozirati se na to, da ne bomo osipali in krompirjeve gomolje vsaj 10 cm globoko v zemljo spravili. V tej globočini najde rastlina v zrahljani in rodovitni skorji vse pogoje, da se more pravilno razviti, posebno da more narejati in nastavljati dovolj stolen (koreninskih poganjkov). Tudi se v taki lahki zemlji, ako krompirja ne osipavamo, vlaga dosti bolje drži.

„Osipavati se ne sme še“, pravi strokovnjak, „dokler so rastline še tako majhne, da bi jih utegnili pokriti s prstjo in ne sme se osipavati več, ako so postranske vejice vže tako velike, da bi lahko njihove posamezne dele pogrnili z zemljo, tudi ne ravno pred in ravno po cvetju, ker je bil v tem slučaju spodnji del stebela vže predolgo časa v dotiki z zrakom in vsled tega na teh mestih ne tvorijo več nove stolene, oziroma novi gomoljci. Razun tega so v tem času mladi koreninski poganjki prav plitvo pod zemljo in se zapletajo na obe strani notri proti razoru. Zato bi z osipanjem, zlasti pri plitvo sajenem krompirju lahko pokončali mnogo stolen, pa tudi mnogo vže zastavljenih goľoljčkov“.

Ako pri osipanju le nekoliko listja s prstjo zakrijemo, vže škodujemo rastlini, kakor če ptiču pristrižemo hreljuti, ne more namreč s prikritim delom sprejemati iz zraka ogljika in ne tvoriti organskih snovij, vsled česar, kakor samoumevno, rast zastaja. Škoda, ki izvira iz tega, je lahko precej velika. Po nekem poskusu, ki ga je napravil veščak, je znašala zguba vsled napačnega osipanja na enem hektarju (10 mernikov posetve) v enem slučaju 17.056 kg, v nekem drugem pa 5416 kg.

Te številke nas do dobra prepričajo, da nam je biti pri osipavanju zelo previdnim in da ne smemo listja pokrivati s prstjo.

Najpopolneje se tudi osipava z ročno motiko, ker se zamore delati okrog in okrog rastlin. Tudi se da z roko vsak plevel odstraniti. Na velikih posestvih rabijo posebne pljuge osipalnike.

Tudi pri najskrbnejšem obdelovanju še vedno ostane nekoliko plevela. To napravi seme in polje je zopet polno plevela in tako je glavni namen obdelovanja krompirja, pripraviti prihodnji setvi čisto njivo, izjavlovljen. Zato je treba po osipanju še enkrat pogledati krompirjevo polje in nastali plevel z roko odstraniti.